

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_CJL_621
Předmět:	Český jazyk a literatura
Tematický okruh:	Komunikační a slohová výchova
Autor, spoluautor:	Mgr. Petra Lefanová
Název DUMu:	Druhy a funkce komunikace
Pořadové číslo DUMu:	1
Stručná anotace:	
Prezentace seznamuje žáky se základními druhy komunikace, se strukturou sociální komunikace, vysvětluje vybrané pojmy.	
Ročník:	1.
Obor vzdělání:	63-41-M/01 Ekonomika a podnikání, 65-42-M/02 Cestovní ruch, 66-41-L/01 Obchodník
Metodický pokyn:	Prezentace slouží jako doplněk pro výklad učitele. Otázky mohou žáci zpracovat písemně, případně mohou sloužit jako kontrolní test.
Výsledky vzdělávání:	Žák chápe funkci komunikace, na vybraných příkladech rozpozná verbální nebo neverbální komunikaci, chápe, které verbálně neverbální prostředky se při komunikaci uplatňují.
Vytvořeno dne:	2. 8. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

DRUHY A FUNKCE KOMUNIKACE

klíčové pojmy

jen pár základních pojmů...

- **komunikace** je proces dorozumívání, přenos informace
- základní jednotkou komunikace je **výpověď**
- spojováním výpovědí vzniká **komunikát** (= jazykový projev, promluva)
- důležitá je **sociální komunikace**, tj. dorozumívání mezi lidmi

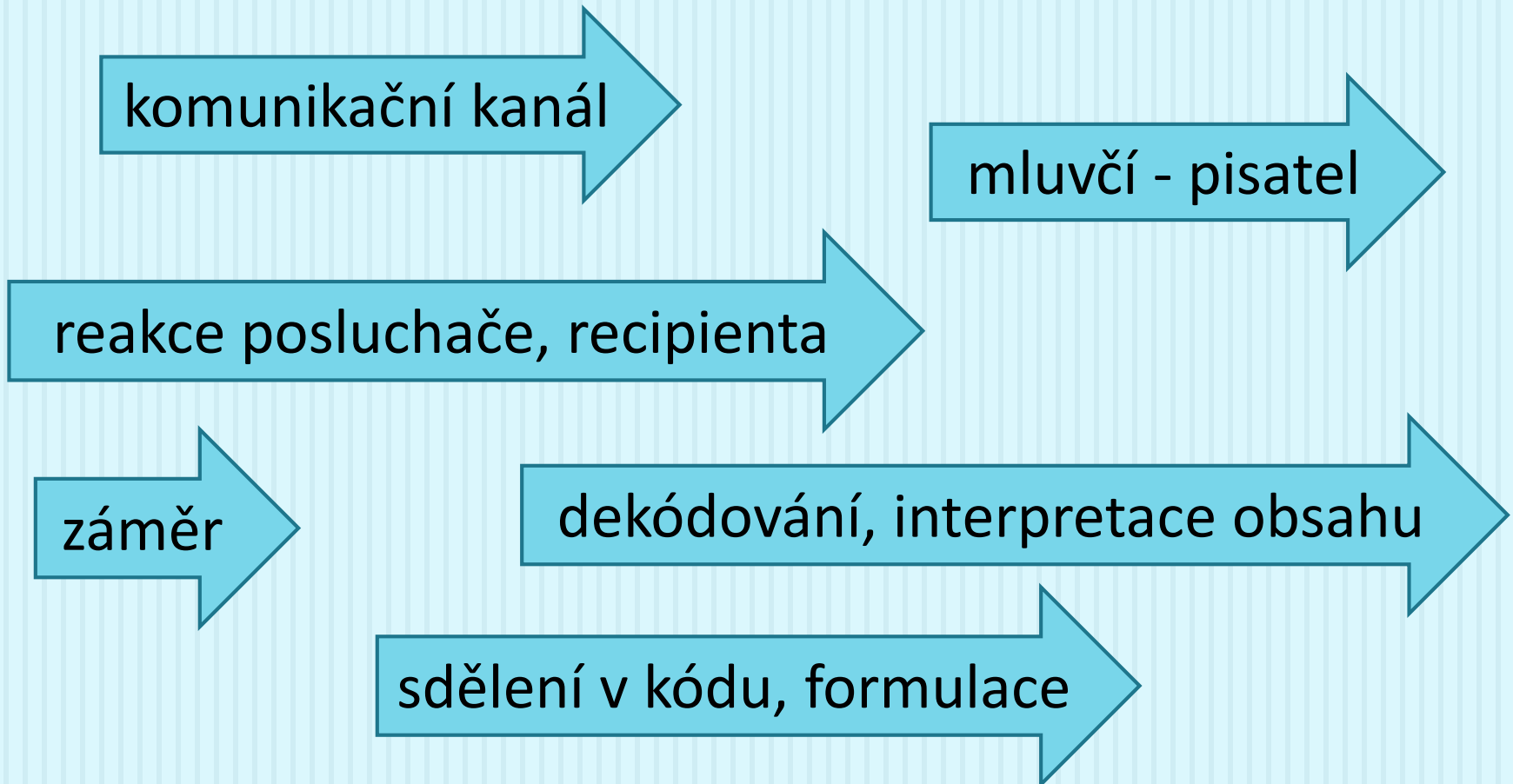
Funkce komunikace

- výpověďmi v konkrétních **komunikačních situacích** obvykle **něco sdělujeme**
- důležitý je způsob, **jak formulujeme myšlenky** a **jakého záměru (cíle)** chceme u adresáta dosáhnout
- chceme adresáta
 - o něčem informovat
 - přesvědčit
 - varovat
- chceme adresátovi
 - poděkovat
 - něco nabídnout
 - ...

Struktura sociální komunikace

- pokuste se sestavit strukturu komunikace

Struktura sociální komunikace – KLÍČ

-
1. mluvčí - pisatel
 2. záměr
 3. sdělení v kódu, formulace
 4. komunikační kanál
 5. dekódování, interpretace obsahu
 6. reakce posluchače, recipienta

Druhy komunikace – víte, jaký význam mají následující pojmy?

verbální

verbálně neverbální

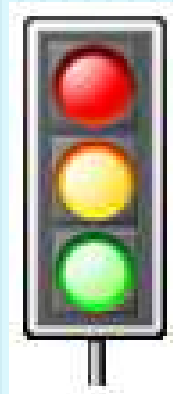
neverbální

Verbální komunikace

- realizovaná pomocí jazykového materiálu (fonémy, morfémy, slova, věty)
- forma: mluvená
psaná (tištěná)
- ve formě mluvené se uplatňují tzv. **paralingvální prostředky** – síla a barva hlasu, melodie, přízvuk, rytmus, tempo řeči, pauzy (viz zvuková stránka jazyka)
- při komunikaci se někdy kombinuje mluvené slovo se slovem psaným (př. přednášky)

Neverbální komunikace

- komunikace beze slov
- patří sem např. pantomima, kreslené vtipy, semafor na křižovatce
- sdělení je realizované např. signály (světelné, zvukové, vlajkové, kouřové)

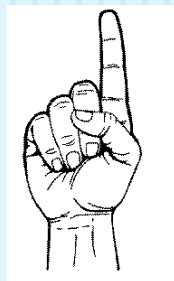

Verbálně neverbální komunikace

- kombinace slovní komunikace s neverbální

Při komunikaci se také uplatňuje:

- **proxemika** – vzdálenost mezi komunikanty
- **haptika** – dotyk, fyzický kontakt (facka, podání ruky...)
- **posturika** – vzájemné postavení mluvčího a posluchače
- **kinezika** – gestikulace, mimika obličeje, řeč těla

ÚKOL

Pokuste se přiřadit následující situace nebo příklady k jednotlivým **druhům komunikace**:

- dopis známému
- pohlavek
- telefonní hovor
- zelená barva na semaforu
- mimika obličeje
- polibek
- přednes básně
- podání ruky

Závěrečný malý test

1. Jak nazýváme aktuální okolnosti, při nichž probíhá komunikace?
2. Které slovo nepatří mezi ostatní?
a) autor b) pisatel c) mluvčí d) recipient
3. Do které skupiny komunikačních prostředků patří gesta?
a) verbální b) neverbální c) verbálně neverbální
d) nepatří do žádné skupiny
4. Pokuste se vysvětlit pojem jazykový kód. Existují i jiné kódy než jazykové?

Zdroj

- ❑ SOCHROVÁ, Marie. *Český jazyk v kostce pro SŠ*. 2. vyd. Praha: Fragment, 2010. ISBN 978-80-253-0950-6.
- ❑ MUŽÍKOVÁ, Olga. *Odmaturuj z českého jazyka*. 2. vyd. Brno: DIDAKTIS spol. s r. o., 2002. ISBN 80-86285-36-7.
- ❑ HOFFMANNOVÁ, Jana, JEŽKOVÁ, Jaroslava, VAŇKOVÁ, Jana. *Komunikace a sloh: Učebnice českého jazyka pro střední školy*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2009. ISBN 978-80-7238-780-9.
- ❑ obrázky ze sady klipartů -<http://www.pdclipart.org/index.php>